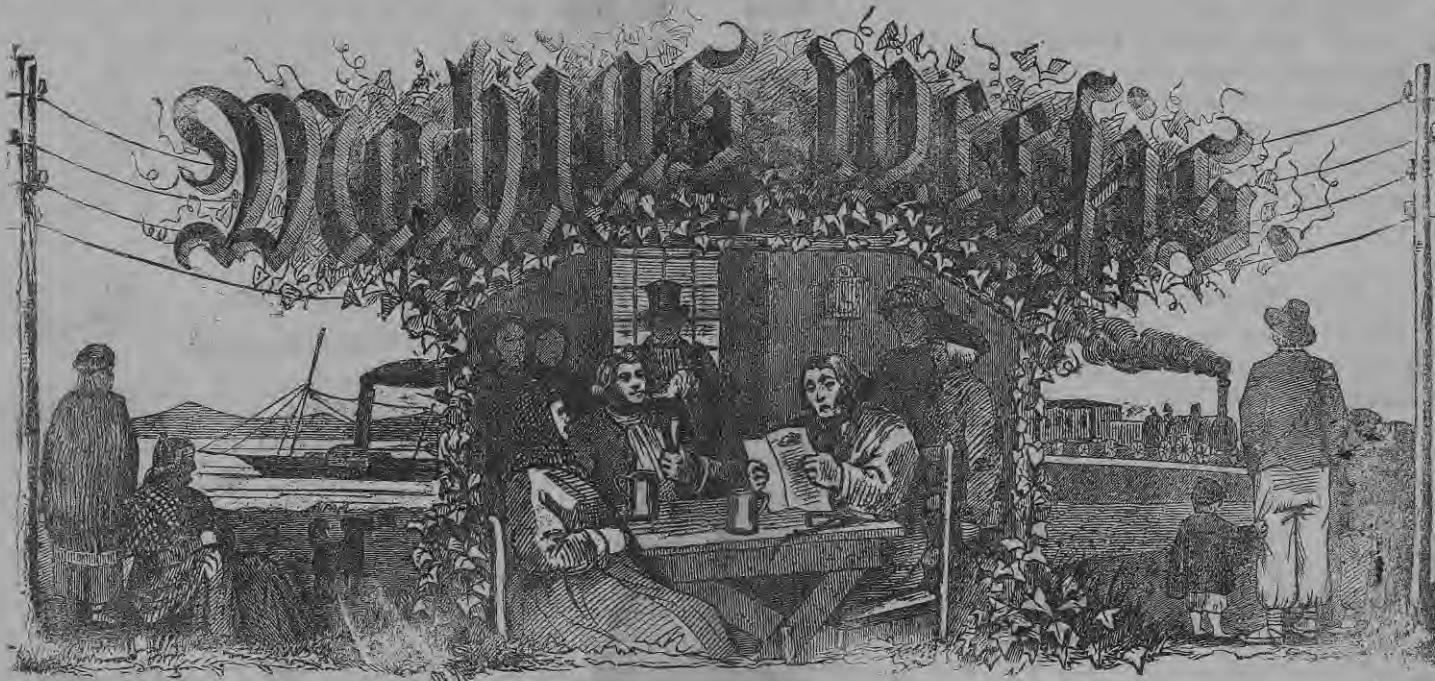

RA pascha wissischehliga Augusta Keisera wehleschanu.

N. 49.

Sestdeenā 8. (20.) Dezember.

1873.

Malsa par gaodu: Mahjas weeks 1 rubl., pastes nauda 60 kip.

S i n u a.

Seen. Latweeschu draugu beedribos lohzeiki, teci luhtgi, lai 12tā Dezember no rihta pulksten
Desmitōs Jelgawā, Steffenhagen lunga nammā (museumā), sanahk us faru gadda sapulzi.

A. Bielenstein, Latv. draugu beedribas presidents.

R a h d i t a j s.

Gekschsemmes simas. No Nihgas: lehnineene Elisabeth nomirruše. No Leepajās un Wentespils: luggu strandaschana. No Pehterburgas: wezza papīru nauba, — dahwanas preeksā Samara.

Ahrsemmes simas. No Wahžjas: gartiguelu rihtoschanahs. No Schweizijas: neapstiprinati preesteri. No Londones: beesa migla. No Francijas: Bojehma leeta. No Rōmas: pahwesta raltsē enzilita. No Aſtilas: dumpis Marollo walsti;

Jaunakabs simas,

Wehl nebeidjabs Juhras laupitaji.

Peelikumā. Dīveji lauki. Tegruhwuse mahja. Graudi un jedi.

Gekschsemmes simas.

No Nihgas. Nupat simaa atnahkuſe, ka ne-
laika Brūhischu lehnina atraitne, lehnineene Elis-
abeth nomirruſe un muhsu augsts kungs un Kei-
ſars pauehlejus us 24 deenahm truhwes laiku.

No Leepajās. Lai gan beidsamōs 2 mehne-
schōs, ta Leepajās awise ralsta, deesgan wehtras
bija, tad tomehr ſchinni laikā Leepajās juhrmalli
nelahdi luggi gohds Deewam nar strandajuschi. Līktai
pirmdeen, tai 27tā November leels trihs mastu fug-
gis, las ūlperus no Nihgas us ahrsemmi wedda,
kahdu juhdzi no Leepajās us fehllumu usſtrehja.
Tif lihds ka no ſchihs nelaimas dabbuja dſrdeht,
tublin noſuhtiju glahbschanas apparatu. Lai gan
wiffadi nopushejabs, tomehr tai walkarā nelo ne-
warreja isdarriht un nabbaga luggineekeem bija
wiffu naakti us stranda lugga ja paleek. Gaismai
auſtoht ſahlabz atkal glahbschanas un arri laimejabs

wiffus 7 luggineetus isglahbt. Schē klahrt arri
pateiziba jaissaka teem kreetneem wihereem, kas til
duhſchigi pee glahbschanas strahdaja.

No Wentespils. Wehtras arri ſchē deesgan
ſlabbes padarrijuſchas, luggus un laivas us feh-
llumu dſihdamas. Ta tifka tai 27tā November
atraſtas diwas strandetas laivas, abbas ar usraf-
steem Anglu wallodā. Weenā laivā atraſda no-
mirruſchu zilweku, kahdu 28 lihds 30 gaddus wezu.
Gan wiffadi nopushejabs mirruſchu atdſihwinah,
tomehr to ne-eespehja. Abbas ſchihs laivas bija
tahdas, kahdas pee dam- jed garrainu-fuggeem pec-
der. Laikam luggi paſchi buhs auſas laikā no-
grimmuschi.

No Verretas pagasta. Lur kahda meita
gribbejuſe weenu puſi peefpeest, lai tas winnu prez-
zoht, bet kad tas ne-isdewees, tad beidoht us Le-
ſcheem nogahjuſe. Apkahrt blankſtidamahs ta no-
nahkuſe kahdā mahja, lur pa naakti palikkufe. Kad
wiffi gulleja, tad winna isgahja ahrā un pehz brih-
tina eelfcha eenahkuſe, gulletajus aistrauzeja, ſazzi-
dama, la sahdschā mahjas deggoht. Mahju laudis
ſteidsahs nelaimigeem palihgā. Nereteete pa tam
peegahjuſe pee ſchuhpuſa, isnehmufē fainneezes maſo
behrniu un dewiſehs tad ſteigſchus zeltā. Winna
bijā atkal us faru braudi atpalkal gresuſehs tai
zerribā, la ſchē behrniu par faru isdohdama nu

tatschu puissi peespeedischoht scho prezzeht. Kad das deenas pehz winnas pahrnahffchanas taïs mahjäss, kur winna usturrejabs, eebrauza Leischi, pasudduscho behrniu melledami. Meita tohs pamannijusc, isgahja no istabas. Leischi masino par faweu atsinuschi, gaidija us meitas atnahffchanu. Ilgi welti gaidijuschi, tee gahja winna melleht un aradda to laidarrä — pakahruschohs.

(Balt. wehst.)

No Pehterburgas. Kä Kreewu awises Bischa siano, tad finanzu ministeris atwehlejis walsts bankai wezzahs kredit biffetez (wezzo papihru naidu) prett jaunahm ismiht, kad ihpaschs luhgffchanas rafstis pee winna (ministeria) teekoht eesneegts. Bet schi atwehleschana tikkai lihds 1mam Janwar 1874 gaddä irr spehla.

No Pehterburgas. Kä Kreewu awise „Goloss“ no Kasanes siano, tad turrenes dahmu komiteja preefsch Samaras truhkumu zeefdameem sawahku 8,000 rubt. un par scho nardu no pirkuse 11,500 puddu rudsu. Kä gaivams tad schi komiteja pawissam 10,000 rubt. sawahks. Kad nu tikkai 50 gubernas katra til dauds sawahktu jeb dohlu, tad par to warretu no pirk 700,000 puddu rudsu un ar to warretu wissu seemu 100,000 zilwelu pahrtift. Bet ar palihdsibu schi naw jaka-wejabs! Dezemberg, Janwara un Februara mehneschi irr tee gruhtakee. — Pehz Wahzu awises (Nord. Pr.) sinnahm Pinu semmes general-governors pawissam no turrenes eedsihwotajeem salaffijis preefsch Samaras 24,500 rubt.

No Kasaku semmes. Kä turrenes awises siano, tad daschöös Donas Kasaku aprinkös trihs gaddi jaw iahda neaugliba bijuse, ka daudsreif netik dauds nepa-audsis, ka warreluschi fehklu iskult. Baur schahdu neauglibu sinnams pee semmes tauvihm leels truhkums iszehlees. Lai schim truhkumam warretu palihdscht, tad finanzu ministerija aisdewuse 50,000 rublus us weenu gaddu.

Ahrsemmes finnas.

No Wahzijas. Kä no Tuldas pilsschetas teek sinnohis, tad tee peezi garrigneeki, kas par candidateem preefsch biskapu zelschanas bija isredjeti, tee nu dabbujuschi no wirfspresidenta rafstu, kurrä us Wahzu keijera pauehli teek prasshibs, waj winni to swehristibu, kahdu Reinkens par biskapu topdams swehrejis, gribboht swehreht. Kä jaw sinnams, tad tanni swehrestibä, kurrä Reinkens swehrejis, skaidri isfazziht, ka swehrejais walsts lükumeem bes kahdas isrunnas un isgrohffchanahs arveenu apsohlabs buht pallaufigs. Kad Reinkens sawu paflausibas swehrestibu lä biskaps prett laizigu waldibu nolizzis, tad winsch tohs wahrdus teizis: „es apsohlabs, ka sawu swehrestibu jo stingrak turreschu, jo finnu, ka mans biskapa ammats man neko neusspeedihs, kas schi swehrestibai pretti buhtu un prett semmes lükumeem nepallaufigu darritu.“ Baur schahdeem

wahrdeem nu waldiba gribb pee biskapu apsdehri-naschanas panahkt, ka biskapi jauneem basnizis likfumeem bes prettoschanas padohdahs. Waj tee augscham minnetee peezi garrigneeki arri apsohlifees scho swehrestibu nolikt, gan newarr ihsti tizzeht, jo winni laikam gan no Rohmas vabbihs padohmu, lai schahdu paklausibas swehrestibu prett waldibu neswehroht. No Reinas pawalstes nefenn kahds sinnotajs rafstu par kattoku garrigneeki gudru rihschanu. Prohti garrigneeki us tam strahdajoht, lai wissi Bruhschu biskapi tiku eezelti par tautas weetneekeem. Kad tas notiltu, tad winni dauds ko buhtu panahuschi. Pirmam fahrtam garrignekeem walsts sapulzé buhtu wairak balsu, un ohtram fahrtam biskapi tiku pa to laiku, famehr winni par tautas weetneekeem, no zeetuma un zittahm strahpehm alswabbinati, ko winni zaur sawu prettoschanohs prett waldibu few uskrabwuschi. Tä par prohwi Pohsené winni Ledochowski par tautas weetneekeu kandidatu isredsejuschi. Waj dauds biskapi par tautas weetneekeem tilis iswehlesti, to sinnams eepreefschu newarr ihsti nosazziht, bet ja tas netiltu, tad jaw sawas sadurschanahs buhs. Gan redsestim. Schi arri jaapeeminn, ka biskaps Reinkens prett pahwesta rafstu, enzilliku, prett-rafstu kaudis islaidis. (Par pahwesta enzilliku ff. No Rohmas).

No Schweizijas. Bernes kantones waldiba islaiduse rafstu, kurrä wiina issafka, ka tikkai teem preeftereem, kas no waldbas apstiprinati, pilniga watta sawas ammata darrifchanas atkauta; turprettim teem preesterem, kas naw no waldbas apstiprinati, naw wissas darrifchanas atwehlet... Tä par prohwi wiineem aisleegts basnizas, luhgffchanas nammös u. t. pr., kas sem waldbas pahrraudfischanas stahw, Deewa falposchanau notureht; tad wiineem naw atkauts skohlas buhchanā maiitees jeb kahdu ammatas weetu skohlas peenemt, jeb arri skohlas behrus pahtaru mahjibä usnemt. Bes tam arri winni nedrikst pilniga preesteru apgehrbälikä paglabbaschanu waddiht u. t. pr. Lahdu stin-gru pauehli waldiba islaiduse, lai lätris noprastu, ka wiina sawu lükumu ewehrofchanu un pallaufigchanu pagehr. Pehz jaunakahm stanahm garrigneeki effoht schahdai preefsch wiineem nepatihlamai aprohbeschoschanai pretti zehluschees un zaure sawu prettoschanu ko panahffschoht.

No Austrrijas. Ungaru semmes finanzu jeb naudas leetu ministeri, sterlapoli gribboht taggad pee atbildechanas fault un winnam daschadas wainas uskraut, kas walsts darrifchanas par skahdi bijuschas. Ungaru semme, kas gan Austrrijas pawalste irr, bet patte sawä pahrvaldoishanā stahw, taggad irr ta stiapraka parteja Madschahri. Madschahri nu fabluschi us sawu finanzu ministeri duzmotees, itt lä winsch buhtu wainigs, kad Ungarijas naudas leeta beidsamä laikä skitjojusehs. Madschahri paschi pee tam wainigi, gribbedam i, lat

winneem prett zittu tautu lohdeleem arweenu buhtu preeskohokas jo finanz-ministeris sawa laikā deesgan runnajis, lai pee daschu eeristu pahivalditajam arweenu nesskattotees us tautiby, bet us to, ka wiari strahda un waj tas walset wairak par labbu. Bet kas winnu klasija.

No Londones. Anglijai neretti uslaishahs tahda heesa migla, ka deenas laikā newarr neko redseht. Tā tas 28tā Newember bija gondrihs wissu deenu tahda heesa migla, kas deenas gaischumu tā fallsoht par natis tumschumu pahrmehrt. Braukschana un eeshana tifka us eelahm kaweta; arri domslaiwas pa Temses leeluppi newarieja braukt un braukschana pa dselsszettu arri nosebbejabs. Bes tam wehl schihs miglas laikā stipri falla. Bik skahdes tahda migla, darrischanas kawedama, padarra un kahdas julschanas tahdā Egiptes tumfā warrnotift, to latrs lehti sapratihs.

No Franzijas. Reis ta milsu-prazessa ar Basehnu veigta, tā to jaunakās finnās wainigu peeminnejam. Basehns tifka par wainigu atsibis un ar nahwi sohdihs, bet tad luhschanu eesneedsa, lai Basehna sohdu atweeglinata, tad tifka nospreests; Basehnam nahres sohds atlaischams, bet winnam dividesmit gaddus zeetumā jaſehsch. Franzuschi grohsamu prohtu ewehrojoh gan jaſalka, ka Basehns laikam nedabuhs dividesmit gaddus zeetumā noschdeht, jo tahdu garru laiku Franzinā spreedumi nepaleel ſpehks, bes ka tee netiku pahrgrohsiti. Bet jo swarrigs jautajums irr tas, waj Basehns iſti wainigs, waj winsch pateesi pee sawas tehwijas noſeedſees, Mezzes flansii lihds ar leelo karra ſpehku eenaidneetu rohkas nodohdams. Pehz pateefibas ſpreeschoht atrohd, ka Basehns naw wairak grehkojis par zitterem karra wadonaeem un naw masak sawu peenahkumu prett sawu tehwiju isdarrijis kaudis zitti, kas taggad pee Franzuscheem augustā gohda stahw, un tomehr winsch tizzis noteefahs. Tas weegli ſaprohtams. Franzuschi neapdohmadami karri ar Brūhscheem fahkdami un nepilnigi ſagattawoti karra eedami, tifka no prettineekeem ſakauti un pahwarreti. Wiffus, kas pee ſchahda noschehlojama Franzijas liltēna wainigi, wiffus tatschu newarr sohdiht jeb tahdu wainu us wiffu tautu līkt. To newarreja. Weeglakt bija, weenu sohdiht un tam wiffu wainu uskraut, ka winsch effoht tautu pahdewis. Zaur to nu Franzija tifka no wisseem permattumeem tihra, tifkai Basehns bija tas grebzineefs. Arri printſcha Tritischa Kahrta leeziba, kam Basehns ar sawu karra ſpehku padewahs, arri ſcha karra wadonā leeziba neko nepalihdjeja, lai gan ta peerahdija, ka Basehns ne-effoht Mezzi prettineekeem pahdewis. Basehns noteefahs, bet waj Franzuscheem ar ſcho weenu uppuru peetiks? Laikam nepeetiks, jo tā dſird, tad arri Gambetta un Troſchi tifſchoht teesas preeskha ſaulti un sinnams arri bes wainahm nebuhs, jo tad Basehnu warreja noteefahs, tad arri

scheem wainas peerahdih. Schahda buhſchana mums atgahdina pirmahs rewoluzijas laikus, kur dauds angftmanni tifka newatnigi noteefati.

No Spanijas. Kostelara weetā gribb zittu par republikas presidentu eezelt un no abbahm partejahm Salmerons un Pli Margals par kandidaateem isredsett, no surreem weenu gribb par presidentu iswchleht. Kastelars nopuslejahs, lai warretu laut ko tsdarriht, eekam ministeru ſapulzes fahlfchahs, un zerre, ka Kartagenu babbuschohit sawā warrā. Kā dſird, tad Kartogenas opſchauðiſchana naw isdeutschehs un fahlfchotees atkal kahrtiga aplehgereſchana. Leelgabbaileeti irr aifuhlti, arri kahjineeki nahfſchoht wehl palihgā, tā la wiss kahjineelu pulks tad buhtu 10,000 wihru ſtiprs. Dumpineeli duſchigi turrahſ un ja waldiba ſtingraki nesliks Kartagenai uſbrukt, tad ar aplehgerefchani deesgan ilgt aisees.

No Rohmas. Pahwests Novembra mehnest islaida rafstu, to tā noſaulto „enžilliku.“ Tahdu enžilliku winsch preeskoh wairak gaddeem reis pee fattokeem isfuhtija un tā ſakstā wiffas jauna laika zenschanahs par launahm apſihmeja, ihpaschi dabbas finnachanas par welna erohtſcheem noſauldams. Sawā taggadejā enžillikas ſakſtā pahwests wiffipirms par to ſchehlojahs, ka winnam Rohma tilkufe atmanta, un tad peeminn, ka Italijs wal‐diba us tam iſeijoht, lai pahwesta waldichanu un ſattolu tizzibu iſnihzinatu. Tad pahwests par Schweiziju rafſtidams, ſalka, ka ta prett ſattolu hasnizu tahdus liklumus zehluſe, kas ar fennakeem hasnizas ſapulzes ſpreedumeem neſakrittoht, un ta-pehz tee, kas pehz minneteem jauneem liklumeem turrotees, buhtu no ſattolu hasnizas ſabeedribas iſtumjami. Par Wahzijas iſturreſchanohs ſattolu hasnizas leetā pahwestam rafſtoht dauds kas bija jaſalka. Wiffipirms winsch uſteiz biſlapu un garrisneku paſtahwibū un duhſchu, kas lai gan no lažigas waldbas ſpaidiſt, tomehr winaa (pahwesta) liklumus turrejuſchi; tad ar ſihweem wahrdeem peeminn Wahzijas jaunojs hasnizas liklumus, kas us tam effoht zelti, lai warretu hasnizu maitah. Tā par prohvi winaa Reinkenu, kas iſtis ſattolu hasnizas atrittejs effoht, par biſlapu eezebluſe. Bes tam arri pahwests Amerikas ſabeedrotas walſtis aifkerr, rafſtidams, lai gan waldiba ſalkoht, ka winaa ſattolu tizzibu aifſtahwoht, tomehr zaur ſameem darbeem parahdoht, lai effoht prettineeze. Tā ſchinne rafſtā ſakra walſtis, kas pahwesta nolikumu naw pilnigi ewehrojuſe, dabbuhn sawu teesu.

No Persijas. Kā ſennak jaw ſannojam tad barons Reuters bija to atkaufchanu dabbujis, Perſija dſelsszettus tafifit un tamdeht ar Perſijas wal‐dibu nolihgumu notaifſia. Taggad kahda Berlines awiſe ſinno, ka Perſijas waldbi aifſeleguſe Neutram dſelsszetta buhweſchanu tahtali west, tapehz ka winsch diwi punktes nolihgumā ne-effoht ewehrojis.

Tahdā wihsē nu barons Neuters fawu konzessiju jeb atwehleschanu saudejis. Laikam tas zaur leelwisschu Hussen-pascha notizzis, kas schij konzessijai arweenu prettineeks bijis un zaur fawu preitoshanoħs Schahka schehlastibu saudeja, bet taggad atkal stahwoht pee Schahka leela gohdā. Ka Neuters nolihgumu ne-effoh eewehrojis, tas ne-effoh teesa, jo winsch effoh wissus fawa nolihguma peenahkumus peepildijis, tik Perseeschti gribbejnischti, lai winsch daschas punktes nolihgumā pahrgrōhōht. Kad nu winsch to nedarrijis, tad Perseeschti nolihgumu par laustu atsimuschi: Schahdu finnu par scho leetu zittas awises atrohd.

No Afrikas. Marokko walsti, ka is Gibraltaras finna, bijis leels dumpis. Jaffas pilsfehtas eedfishwotaji sapulzejuschees un nogahjuschi us Mogadoras pilsfehtu, pagehredami, lai Mogadorneeki winneem nodohdoht ifchetrus walbibas wihrs, furus Marokos sultans par pawalstes waldneekeem eezechlis. Mogadorneeki nepaklausija un ta tad starp abbu pilsfehtu eedfishwotajeem, prohti starp Mogadorneekeem un Jaffaneekeem iszehlahs stiprakauschahnahs, kas ar to beidsahs, ka Jaffaneeeki wissus Mogadoras ahrpilsfehtu dahrsus ispohtsja un fadefsi-naja. Arri zittas pilsfehtas nemeeri fazehluschees. Ta par prohwi Azimoras pilsfehtas eedfishwotaji fawu gubernatoru nokahwuschi un sultans saldatas tur nosuhlijis, kas nemeeru zehlejus un dumpineetus apstrahpetu.

Jamaakahs finnas.

No Pehterbūgas, 5. Dezember. Schejenes awises daudjina, ka Austrījas ķieisers 1mā (13.) Februar atbrautschoht Pehterbūgā.

No Nujorkas, 3. (15.) Dejbr. Sina nahkuſe, ka tee zilnek, no Virginias kugga, kas wehl dīshwi atlifuschi, iſſchoht lihds Bahiahonda oħstu flappeti un no turenex lohpā ar to kuggi Virginia, fabeedrotā walstu walbisanai isdoħħi.

(Pa 2 deenahm jaunas telegraſu finnas no ahrsemmeħm naħiha, iadejt ka telegraſs ġamalijs)

Wehl nebeidsahs!

Puischi funni meitu deht,
Duhxi telfa tħajnejn,
Es mettina puischi deht,
Re no krehxa nezellos!
Taut. ds.

Neveena tauta naħiha nebeidsahs, kurraxi nebuhtu fawixx tikkumi un netikkumi, — un fawas flavejamas un smahdejamas eeraschhas, no fenn laileem pee taħm aistaupijschahs. Ta arri pee muħsu tautinas irr wehl daschas fenn laiku atleekas atroħnmas, gan flavejamas, gan smahdejamas. Schoreis gribbu pahrspreest weenu taħdu netikkumu, kas wehl wissu muħsu tehwija pee dascheem tauteescheem leela gohdā toħp turreħts — tas irr „par naħts wasafchanoħs.“ Scho netikkumu meħġinashu pehz eespeħschanas un peedfishwoschanas aprakstħi.

Sakkams wahrds teiz: „Geraddumam leels speħħls!“ ta arri irr pateefha. „Schi eerascha, jeb netikkums, ka meħs to gribbam fault, irr wehl da-

schobs apgabbalos muħsu miħħa tehwija leela speħħa un goħda, un pehz fawahm iħpaċċibahm tas pee taħm wissu-nifikahm Latweeschu fenn laiku eera-schahm peeskaitams. Prekkh wairak gaddu defmi-teem fchi eerascha biji til pat Widsemme kā Kursemme iksfarra nowadda useetama; bet taggad jau-nalos gaddos un laikos, zaur skohlas gaismas isplah-tischahnu dauds weetās irr tizzis atmetts, lai arr gluschi pawissam ne, tomehr pa dakkai. Iħpaċċi dasħos gabbalos Kursemme, fur es pats usturjrees, naħi fchi eerasta wasafchanoħs wairs mannara.

Dasħs no zeen. awiħchu lassitajeem warrbuħ t-jautħas: fas ta par „naħts wasafchanoħs.“ Sinnamis taħħos, kam ta nebuħs paċċistama. To, kā soħlijohs, gribbu isbarriħt, bet ne wis par wissu Kursemme un Widsemme, tikkat no kahda apgabbala Kursemme gribbu zeen. Lassitajeem to minnato eerascha aprakstħi, prohti gar Baltijas juhras kastu no Pruhħschu roħbeschahm fahloħt.

Ta nupat minneta eerascha toħp pa waffaras laiku fahetta un eet liħos pat weħlam raddinim pilnā speħħa, arri seemu weħl dasħi staigata; bet neħafu-xwarr to par „naħts wasafchanoħs,“ bet „pee meitahm eet“ ta kā muħsu jauni puiscchi to fauz. Ta „meitħas eeschana“ noteek taħħad wiħfē:

Tik liħos atnahk sweħts waffars jeb puiss sweħta, kā tè wissi fauz, eet latris ziswex pirté, fawu meesu no neddetas gruħta darba fweedreem fklisistiħt, ta-pat arri muħsu jauni puiscchi. Kad nu fħee labbi notiħrijuschees, bahradas noppżżejuschi, kam taħs irr, tad-waffarinas toħp paċċistas, un nu ar leelu flubbu apgehrbahs jauni puiscchi, ka warri pee meitahm eet. Schee usgehrbi fawu fweħħdeenas apgehrbu, kas pastahm is-fħabdeem gabbaleem. Valtas linnu-woi puiss linnu uħjas (ħiffes), sinnamis waffaras laik, ruddeni aufsta laik, pellekka wadmallas, taħdu pat kamsħalli fo par piċċulu fauz, farkanmelnu raħbu westi, jeb arri gluschi mellu lastinga ar diwri rindahm spohħschu glahħschu, woi kahda leħta metteta fuohpem (pumpahm), saħbali, kas ar d'seħ-sħa, pee bahaħra deħla un missina vekareem apkalti, zeppure katra, gandriħi wisseem waffaras laik, ka-mehr puissites seed, ar taħm apsprusta, ruddeni tad-ħo wairs naħi, tad-leelas īneppadatas us peeres puiss peesprausas un farkana kallha drāħna. Pee tam-dascheem irr muħnillas (hermonika) un labs kreetnis zehrtamais gandriħi katra par zeffa-beedri. Dascheem irr darwotas paħtagas, zitteem (tauju) tau-was galli, zitteem atkal taħs ta fauktas „dinkentas;“ sinnamis taħdi eeroħtshi nau bes finnas. Ta-isroħtati un apkruunoti muħsu jauni puiscchi eet „pee meitahm“

Tikko pa wahrteem laukka, tè d'sid diktu swi-poħsħanu no dasħahm puissiem; draugi fawas no-runnatas siħmes weens oħram doħħ, kā jaw us-zeffa. Bitti atkal ar kohha taureħm fawwem bee-

dreem siano, fa jau sahjās. Sinnams wissi jau preefsch laika arri norunnajuschi, kür un kād fatilsees un us kurrū püssi greefsees.

Dauds reisheim muhsu jauni puischī sawahkāhs lihds 25 kohpā un sinnams tāhdai jaunu wihrū sapulzei nakti laika irr fāws nodohms, prohti schis: kādu zittu jaunu wihrū, kās tāhdam is sapulzeischeem kāut kād kō alsreebis, gribb pilna sapulze noföhdih — woi nu ar naudas, bet jo beeschali ar meefas kohdu til brangi, fa tas wairs ne wahrdā nerunna.*.) Wirms schee sawus uppurus usmelle, wissi eet pee Labbaka jeb pee Salda lunga krohgā, ustaisa labbas duhschās, daschus püssstohpus „Turrischā“ isdserdamī, un sawus spehkus ismehgindamī. Gaddahs allashin, fa krohgā sagahjuschi sahl schuhpoht, tad leelitees un ar spehleem mehrootees. Ta spehku mehrofchanā pastahw eelsch zihstischchanāhs wihrs prett wihrū, kohku willschchanāhs (schautus wilkt), arri neretti eelsch labbas duhschigas istschupposchanas, jo til duhschigi tohp obtrām tschuppa faplehsta, fa affinis kā püss kāutam lohpam tell; nu tohp atkal meers derrehts, sinnams waijaga pahri püss stohpu us magarischahm — tad til apluhko pullsteni. Wai jau 11! Sehni knaschi, nu irr laiks, bet ta kā runnahits! kurrū til aishrahbsim, tam dohd, kamehr wehl puhsch.

Pa to starpu, kamehr „jauni puischī“ few stiprinajahs un pahrfpreesch sawas tāhs nakti preefschā nemmamas darrischanas, meitas sagattawojahs us scho fanemschānu. Schihs gull wissi pawassari lihds pat aufstam ruddenim laukā laidara, schluhnī, kiehli, woi arri us kiehli. Püss svehtas walkā, kamehr puischī sawahkāhs, meitinas puschko sawas guftamas weetas ar puklehm; kiehli un schluhnī tohp glihli, jo glihli ismehsti; paschās apgehrbī tihru weschi, uswelt svehtdeenas lindrakus, u. t. j. pr. sagattawojahs us pilnigu weesu fanemschānu.

Behz ne-ilga laika dīrd pee kiehli durwim graujam un zaur deggunu jeb kāut kō mutte eenahmu-schi runnajam. Weesis sawu balsi ta pahrgrohstdams fāuz: Gehscha jeb Mahgeete laid eelschā! Meitinas aufis spizzedamas klausahs, tad sahl jau-tāht: kas tu tāhdas effi? sur tu eij? u. t. pr. Weesis luhds, lai atdarra durwī, ahrā effoht aufsts. Schihs wehl kādu laizinu uskawejahs, sawā starpā farunnajahs un tad teiz: „runnā kāidri, tad kāidischi eelschā.“ Nu sehns sahl kāidri runnahit: „waj tad tu manni nepasthsti? Mahdscha laid eelschā!“ Sinnams kād irr pasihstams un naw zits kāhdas labbaks preefschā, tad jaw durris irr wātā, Arri daudsreis noteelahs, fa daschus few kādu meitu par bruhti turr un tad pee tāhs gandrihs kātru nakti noestaiga; sinnams tāhdam jaw gan naw til ilgi jagaida fa zitteem. Tāhdam irr sawas norunna-

tas sihmes: waj nu pēfshī ar nubju pee seenas, jeb ar kohku pee durwihm.

Ko tad tee tur eelschā tikkuschi darra? Nu ko tad darra? gekkojahs un padohdahs kāfslībā. Wiss-pirms eenahkuschi apfweitzina gaiditajas, bet kā? kātris us sawabu wihsī: weens sneeds rohku, oħtrs sagrahbj meiteniti un pabutscho, tresschais atkal pēfshī — u. t. pr. Kād nu tā apfweitzinajuschees, tad sahl trakht (gallotees), ja dauds sehnu un mas meitu; bet ja til pat dauds meitu kā puischū, tad wissi leekahs gulleht, un ja zitti neusnāht, kās schohs trauzetu, tad għid lihds fwehta riħta broħka-sta laikam.

Bet nebba tas arweenu tā noteel, zittahm reisahm atkal zittadi. Tā par proħwi daschās mahjās irr waħraf meitu un kātrai meitai irr fāws „jauns wihrs“ (puisis), kurrū wiħna bes kāhdas ilgas kāhrdinachanas pee ġewijs waj nu kiehli jeb schluhnī eelaisch, un kād zits kāhdas nahl, kās tai naw pa prah tam, tad to nelaisch eelschā. Tāhdas to par kānu nendams, dohma nu us atreebħschānoħs. Tas sawahk sawus beedrus waj nu no paċċha nowadda waj arri uspehrl pahrroħbesħneku puischus, un tad eet pee ta puischha atreebtees, kurrā miħlaka to kiehli nelaida. Par tāhdū atreebħschānāhs karru, pee kurrā pats klaht hiju, gribbu kādu wahrdū sazzjiet, lai zeen. Iassitaji d'sirdetu, ta tāħda atreebħschānāhs noteekahs.

Isgahjusčā waffarā Augusta meħnesi man sawas darrischānas żeljojha gaddijahs kāhdas N...jas mesha farga mahjās gulleht. Schinnis minnetas mahjās bija tħetras meitas. Trihs no tāħm gulla ja kiehli, kās no mannas guftamas weetas til zaur plahnu seenu bija schirkta, tapeħż warrejn wissi gekkofschānu un runnāschānu wahrdū peħġi wahrdū d'sirdeht, un tas bija tā.

Swehtwalkaram atuahfusħam wissi puischī un meitas bija pirli balti nomagħijsħes un krehħslai mettotees wissi dewahs pee meerigas duffas, arri es labprah buħtu gullejjs, bet man bija kāhdam draugam Nihgā weħstniza jaraksta. Nebju ilgi ral-stijs, isdewahs labbi garra. Pulkstens warreja buħt jaw weenpadsmi, tad nobeidsu. Likkahs gultina un gribbeju paschu laiku sawu svezz iisdseħst; bet kālu! sunni reiħ ahrā kā trakki. Dohmaju schurp doħmaju turp, peħdigħi apmeeringajohs: tee jaw ne-warri nelaħdi laundarri buħt, til „janni wiħri“, kās pee meitahm eet. Isdixidu arri tuħdat pee kiehli durwim klawwejjam. Behz daschāħm jaufahm un joħzigahm farunnahm wiħni tilli eelaisti, un ja nemaldoħs, tad bija tħettri teħwini. Sinnams man istrażjetam nu meegs bija weħjā. Schee tħettri laikam nebija no wissħam tāħm meitahm tee miħlak, bet kā d'sirdeju, tikkli diwī un tee paschi bija pahnowadnekk. Manni zeemini fahla druzzin par gaħiġi sawā pusses isturretees: vsevda ja daschāħas vseesminas, gan jaulas, gan għnejja jaulas, leħja

*.) Daschħas apgħabballos tee til to, kō pē meeitahm atroħ, kreetni noper, fa aħda braxxha ween.

no weeras gultas chirā, gallojabs u. t. pr. Ne-warreju nelo derriht (erri negribbeju wianu preefus tiorzeh) ka zezeit, sołus jalohdis. Nebija ilgi, rehja atkal sunni sehtunā; bija atkal kahdi sechi cinchlişči, kas tem dinum pohrōwadneecem gribkeja aitrecht, jo schie bija wianu atnahlschenu pamannijusči. Weens no tem atnahzejem bija tałm wesu scnlmejalm posikstams un tik liħds wianu tija unnojam i sirdejusħas, taħs atbarrija leħis tuiw. Tifllo atnahzeji bija leħiġi eelaisti, tuħdaq dsireju ruħħchanu. Sweżże tifla notsejsta un tee pñnee isħenri prielsħā u mti, lai schee ar feschu cenahzeju rikkem apjwezinatohs. Tè d'sidu pree mannhaム duriwim braxxam un kahdu meitu fużżam: „Luhdsami, jaunstungs, laideet manni eelsħā un doħdecet n-an ugguni.“ No gultas pozeblohs un eelaidu preefids: „kas tur in?“ „Wai, tur ir leela fausħanahs,“ meita teiza, „nahżect, nahżect, warbuħt ka wian no jums baididamees pa-lis meera.“ Aqnaħmu sawu meħteli un swieżi roħħa turedħams eegħajju leħiġi. Bijja latbi gan! Sahlu prassift, ko w-nat i-e darra, un pahrrahju, fa-ħas naw jauti, ta-paschi tauteesħi sawā starpā ta-dumpojahs kā mesħaini.

Meitas pa to starpu to fischus kohħus, ko tee bija liħds panchmuschi, issweeda aħra. Diwi pujschi bija gar semmi un warbuħt jaw dašču labbu speċienu dalkużiżi. Wissi palikha meerā; bet tik liħej id-biju aix-għajjis, tee saħla atħal ruħt, tomehr dris apflahha. Nu schee saħla us mannim du jidher, fazzidam, lo es tur wianu leħiġi mel-lejħt, waj-newarroħt għalleħt, fur nogħallis u. t. pr. Ta-nakts winnem bija is-maitata.

Ko jekħabdi atrieħbeji darra, kad tee newarr eelsħā tikt un nedabbu is-kauċċes, us tam warru atbildekt bleħnas. Tà nu par proħwi kahdahm reisahm liħds irr jaħschus aħnejjis (finnams to tif faim-nekku deħli speċi derriħt) un tam newarredami klaqt tapt, apgħajna wianna firgu, kad tik to dabku ħn aiss-grabbi. Kahdu reisu nogħrejha firġam asti waj-freh-tex (kien-hes), nosħog sedlus jeb toħs nolej ar dahrwu, lai tas mahjä jaħdahm sawas billes fakħernha.

Weħl danis un daščadus taħdus notiħkumus warretu pastiħstħi, kā pujschi pree metħażam eedamit sawā starpu pleħschahs kāsunni, kas kafehdā sanahħuschi. Teħwu tiflum jaħolyp un teħwu eeraħħas jaġohda, bet l-oħra jaħħas īrr netiħkumi, tad taħs ja-aħmet. Tiflak tiflum is-koppli un tillibu goħdahmi paschi buħsim gaħda jami un sawai tautai nebuħsim par taunu. Lai iatrix aħmet netiħkumus, weenalga waj-tee biju sħi teħwu eeraħħas jeb n. „Meitħas et“ ir-netiħkum, tapēħż tautiesħi aħmetiħim to!

Gr.

Juħras laupitaji.

Tannis laħħos, kad weħl juħras laupitaji us lugħineekeem gluħnejha un toħs fakħruschi aplau-

piċċi, nokħiwa jeb arri pa wehrgeem pahrdewa, tannis laħħos taħħas notiħkumis atgaddihees. Kadh-dam kugħġi kapteinim, kam prezzes bija us Indiju, ja-wieħi, lobbi draugi pekkohdinno, lai us turreni brauħdams sargajotees, ka par tuwa laupitaju fallahm nepeebra ktu, bet schis għibbedħams fuw droħ-sħibu parohdi, nelo par draugu pekkohd is-Sħanu nekeħda ja un tapēħż it-tu w-għad minnetahom laupitaju fallahm garram laida. Schahda pahrdroħ-sħiba orri bes sawas olgas nepaliżka; juħras laupitaji fuggi pamannija un saħla to guħihi. Kad kapteinis laupitajus eeraudsija, tad gan pahrbihjees fuw pahrdroħ-sħibu nosħeħloja, bet nu tas waħris nelo nelihħseja. Laupitaji, fuggi panahħuschi, kapteini safeħha un saħla tiegħi mantas un naudas ppreßi, bet kapteinis negribbeja nelo istekkt. Kad nu laupitaji wianu saħla mohxiż un draudeja, ka nofliżżinno schoħħ, ja wissi nelo ne-issazzischoħ, tad waħris nesleħha, bet nahwigħi sakauti buħdams pats tak nomirra. Us fugga orri bija reisnekk, kas us Beilonas fallu brauza. Tee nu saħla ar laupitajeem farunnatees, wai wianu newarretu tikt atswabbinati. Laupitaji apfoħlija sħohs liħds Beilonas fallai aix-west, ja wianu par to labbu atliħd is-naħħas mafsu (wairak tuħiħi sħu dukklu) dabbutu. Zejn nekk ar to bija meerā.

Laupitaji taħdu baggatu loħmu wiħi, għibbeja lustiġi pad-sħiħwah un tapēħż ar laupitaji fuggi brauza us sawus mahjas weetū, kas us saħħas fallas atraddahs. Tur nonahħuschi wianu laupitaji fugga matrosħus faseċċus atħażja us fuggi un żell-nekkis seru paneħħma liħds. Tè nu laupitaji saħla d'sert un plihejt, bet lai wianu manginekk, ko bija liħds neħħuschi, winneem plihejt ne-aisbehgtu, wianu toħs kahħa pagħrabba eelikka. Grubbi naħħi toħs skaidri iss-taħbi, kā laupitaji tur loħpisxt dseħra, blakħxa, striħ-dejha, liħds beidsoħt peedseħ-ruschi mas' koo waħris nojekħda, tilkla laupitaju wiċċeek wħi l-istriħħi us kahħajha turrejħahs. Pagħrabba eesloħħiżżeek zeffinekk buħtu warrejħuschi pa to laikur brangi aħseħġt, kad tilkla is-pagħrabba buħtu tilku-sħiħi aħra. Kamehr wianu sawas galwas lausa, kas nu buħtu darrams, tè atħorrha pagħrabba durris, weens jaunekkis eenahk eelsħā un fakk: „Es juħs warretu atswabbinati, kad juħs paschi tif buħtut mannig, jo laupitaji wissi tagħġid tħad-faċċiħi, kā paschi weens oħtru waħris nepaħi. Warr gan doħmaħħi, kā manginekk, taħħus wahrdus d'siddedami, kohi preeżajjh is-sħohs un wissu apfoħlija sħorri, kas buħtu waħjad siġġi. Jaunekkis wianu jaħġi atrafsija un winaus is-pagħrabba islaida. Lai gan tumseħħa naħħas hija, tomeħri wissi tam-piexx, kā lai liħ-sħiħus liħds juhrħallei nolih schoħħ, tad laupitaju wir-żnekkis fatappa.

Patlabban tas gribbeja sawus heedrus palihgå fault,
te weens no wagineelcem tam pa pakaufi fametta,
tà ka tas gar semmi pakritta un tad tam spriggula
mutte eebahsa, lat newarretu blaut. Tad winni
knaschi aisssteidsahs us fugga, un matroschus no
saitehm atswabbinafuschi, ar laupitaju fuggi, kur
neween winni, bet arri missas winni fenn laupitas
mantas bij eelschå, aissbrauza.

Jaunekli, kus wianus bija atswabbinajis, wianai panehma lihds, jo wianam laupishanas ammats arveenu bija reebigs bijis. Beiloni wianai latmigi fasneedsa un jauneklis, no pateizigeem zissineeleem baggati apdahwinahs, tur gohdiga dsthwi sahla un palika wisseem gohdajams wihrs.

Laupitajeem sawu vsehrumu isgullejuscheem, gan
bijja deesgan no rihta fo splaudiht, kad redseja, ka
wangineeki ar wissu sawu baggatu mantu bijja ais-
behauksi.

Grahamia sima.

Wiffâs Latweeschü grahamatu bohdës warr, dabbuh!
schahdas jaunas grahamatas;

- 1) **Jahna Arenta**, Lineburgas-General-superintendentas oħras graħmatas pirma dalka no iħystas kristi-gas tizzibas un d'si ħwof ħanjas, koo latwiſſi paħsurlojjs E. Dünberg. Mafsa 35 kap.
 - 2) **Sultainis jeb: isdewigżi breihdis u ħaimi.**
No A. Sperra. Mafsa 10 kap.
 - 3) **Septini qulletaji.** Smulka paſazzina pejz weżżeem Wahlu ratosteem latwiſſi faraġġita no H. Blumberg. Mafsa 10 kap.
 - 4) **Vamahisħħaua lauzineekeem,** ta' few paſcheem un mahjas peederrigeem flimmi bās parelli jaerval-h-dsabs. II. Mafsa 15 kap.

War finance.

Sukles meitu-sföhla tai 19tä Dezember f. g. mahjibas heigs un behruuz pa seemas-scheektu brihvi-lailu lihds 20to Janwar n. q. us mahjahm atlaidib. — Tee wezzaki,

Par finau.

Teem Meengelmuischas jeb Barnitsawaz
vagasta lohzerkem los Ni h gā dīthwo, un kam
pačhrem n-lahda waijadsiba naaw — tā par prohvi
dehl rekuhschu lohsechanaas — už faru vagastu
nahkt, teak jaure fcho pastinohz, ka wianteen par
atweglofchana pag, walschdāna nodobhajuse tur-
pat dīthgā weena wehlač tsfluddinajama weetā
un deenā paffes iedehi un mafschanas fakem'.
Ja tomeħha kahos agral faru vassi grubbet pahe-
mift un wiunu, ta lidoż fħim bi eraħxa, ar
kahou ebrauzzju iżżejh, tad taħbi lat to eweħro,
ta tillai taħħas passiż tilx peenetaż un paħ-
miex, tam tuħbiż wifha n-iżżejha nauda, fru-
stama sħiħu un nobobħiċċa-maġ-grammatika bix-
liks doħha; zittid to paffi neħabekha. 1
Mengelu pag, maħfa, ta' 20. Novembr. 1873.

Wisseem Iauzineekem par eewehrofhanu

Hermann Schneidera un beedr.
jauna apteeku prezzi- un pehrwju-
bhode

Mehberu-eša № 10 yeedahwa par lohi lehtu
zennu wifus labbalā buhſchanā wiffas pehrveſ
prelſch willas pehrveſchanas un mablefchanas,
wiffas apteeku prezzeſ, la arri wiffadus pulverus
pert lohipu flimimbah. 3

Seepju sahles
eefsch masakahm dallahm lihds ar pamah-
zischau, florakfis preefch ballinafsha-
nas, wissadas analin-pehrwes, tad arri-
boschenilli un pasta preefch farlana-
salsa, firschu-, kassejus un kanehtu-bruhnu
pehrweschanas.

Sillum sahles
no pým i nummera, Et arri Rorueburg 13
un Hollandeeshu

Wilhelm Wetterich,
blaskam Pehtera basajaz. 4
Gandris jaunas suhverasen kam jaas irr par 50

Ja kahds gridd usnemtees 7 lishd
800 simu aissi schabu matu no
wezzham ugguns-*viennawahm* west.
tas warr pteekites Nigga, leela Alessander-seld
M 84, pee 1

Friedrich Stein.

aburg" vahdohdahn.
ribb usamtees 7 lhdos
ssu schahl malku ne
unz-dstnawahm west.
leelä Alessander-eelä
Friedrich Stein.

Tiroles bruhwern pikk par lehtako zeanu peedahwa

Lahr im Simmerthal,
Röhga, seelä Smilshävelä № 7.

Svehdde, 16. Dezember 1873. postst. 6 peh
pussoeras, Behfis, klubba mifjä tils atkal

no Behju laiwseschu djeed, bedrifteis isribkota, ar
pa feelakai dalkai jaunu programmu. Djeedatas
tiks garcigas un laijsing djeesmas, no jaufka un
ra dalkai arti no whreschuh lohra. I. plazzis
50 lap.; II. plazzis 30 lap.; waialak mafsaħa-
nas tiks ar patierżu fakentas, jo wihs een a h-
kumx nahlax truhkumu zeesdāmrem Sa-
maria par labbu.

Döhrdeen, 18. Dezember 1873, vullst. 5 pehj
pujsõdenas, tifs Beßju drausës flohla general-
sapulje moturreta, us fo Beßja latv. vied. bee-
reibas lohžekli teel užaiznati. Denas lähetib:
jaunu beedu užaizmchana, jaunu statutu parakfli-
schana un bibliotekas eeristes nospreeschanā.
A. Seebode.

